

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

מפי ספרים וסופרים

אם אין קמה אין תורה

ולזכות לאור פני ה', אבל כל עוד טורדות אותנו דאגות הפרנסה ועינינו החולקין, נבצר מאתנו לפנות את דעתנו לקניינים הנצחים הנעלים, כמו שאמרו (עירובין מ"א ע"ב) שהעניות מעבירה את האדם על דעתו ועל דעת קונו. לפיכך הרינו מבקשים את הבקשה הגדולה והעיקרית, אולם מוסיפים ומבקשים:.. אנא הזמן לנו את צרכינו הגשמיים, ספק לנו את פרנסתנו, כדי שתהא דעתנו פנויה לבקש רוחניות, התעלות בתורה וגאולה.

וכך גם לקראת חג מתן תורתנו - חג השבועות, שכידוע אמר א' מהצדיקים ר"ה עוד לחם או פחות לחם אבל שבועות זה ר"ה לרוחניות, נתכונן ביתר שאת וביתר עוז עם דעת וראש פנויה מכל דברים הגשמיים, בכדי שנגיע ליום הגדול הזה, ראשנו יהיו פנויים לבקש על הדברים הרוחניים, עלינו ועל בנינו ועל בני בנינו ועל כל זרעינו, שדברי התורה יהיו מנת חלקנו בעוה"ז, ונהיה לומדי תורתך לשמה. ויהי רצון שנזכה להתכונן בהכנה הראויה לחג הזה, לקבל את כל האורות וההשפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, ולכל טוב סלה.

מתפללים ומבקשים בברכת המזון: רחם נא וכו' על הבית הגדול והקדוש וכו' רענו זוננו וכו'. ותמוה סדר הבקשות: מדרך המבקשים הוא לבקש מתחילה דבר קטן, ולהגדיל את הבקשות, כמו שסיפרו במדרש על דרכו של העני המבקש פת לחם, ואחר כך מבקש ללפת בו את הפת. והנה כאן אנו פותחים בבקשה הנעלה והנשגבת לבנין הבית הגדול והקדוש, ולאחר מכן אנו מבקשים בקשות כה פשוטות ביחס לבית המקדש: פרנסנו וכלכלנו ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם, הכיצד?

והביאור הוא בדרך משל: לחולה במחלה קשה אשר הובא אל רופא מומחה, הרופא בדיק אותו וראה את מצבו הירוד, את חולשתו ואת חיוורונו, והורה לשלחו לבית הבראה בהרים, לנפוש באוויר הצהה, שם יהנה ממאכלים מבריאים ומנוחה מוחלטת, ואז ישוב לאיתנו ויתחזק. לפתע הבחין הרופא בפצע פעור ברגלו של החולה - כיב מוגלתי, מיד הורה לחבוש את הפצע ולרפא אותו עוד לפני הנסיעה לבית הבראה. נבהלו בני המשפחה ושאלו: האמנם, הפצע כה מסוכן? ענה הרופא ואמר: לא ולא, הפצע אינו מסוכן, אבל הוא מפריע למנוחת החולה וטורד את שלוותו, ועלול למנוע ממנו את החלמתו והבראתו.

והנמשל: הוא הדין בנו, אמנם כל שאיפתנו להתעלות ברוחניות, להיגאל

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

בכדי לקבל את התורה, לא צריך לתת מאומה 'דברי תורה חנים הן'

ההכנה לתורה ומצות צריך להיות מקודם שירכך את לבו לב האבן, כדמות הרישה שמרכך את הקרקע אבל ההכנה היא רק אם יודע היטב שהכל היא בכח ד' ובעזרתו ית"ש, ואלמלא הקב"ה שעוזר לו אינו יכול לו (סוכה נ"ב), וממילא אף אם הכין את עצמו בעבודה ויגיעה רבה יודע הוא שגם זה הוא בכח הקב"ה, ממילא השגת התורה שלו חנם הוא, כי הוא לבדו לא עשה כלום.

וזה הוא ההוספה מהד"א מהמדרש, שנוסף עוד הפקר כמדבר, מדבר היינו ארץ לא זרועה, וכמד"א (ירמי' ב', ב') לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה, כאשר דברנו, כי ההכנה נקרא הרישה וזריעה, וכד"א (שם ד', ג') נירו לכם ניר וגו', שזה הוא הרמז על ההכנה להתורה, וזה הוא האתערותא דלתתא שהוא ממש כעין זריעה וממנה מצמיח ישועות ד' היינו אתערותא דלעילא, ואם האדם יודע שלא הכין עצמו כלל ואין לו שום אתערותא דלתתא, זה נקרא הפקר כמדבר, וזה שבחן של ישראל שהלכו אחר משה במדבר בארץ אל זרועה, היינו שהאינו בד' ובמשה עבדו שזכו לקבל התורה, אף אמנם שידעו בנפשם שפלות ערכם כי לא הכינו להם צידה, ואינם יכולים לעשות שום אתערותא דלתתא, אעפ"כ האינינו שד' המרחם הוא הזורע צדקות והמצמיח ישועות.

וכן כתב בזה הענין גם רבינו ה'אמרי מנחם" זי"ע כי בודאי מצד התורה והשי"ת הנה 'דברי תורה חנים הם', ואין צריך לתת מאומה בעד התורה, כלשון הגמ' (קידושין סו.) תורה מונחת בקרן זוית כל הרוצה ללמוד יבוא וילמוד, וגם הד"א מודה בזה, אמנם מצד האדם, שיוכל קנין התורה לתפוס בו, ויוכל לדבק עצמו בה, הנה זה בלתי אפשרי זולת על ידי שיתפשט מגשמיותו, שיהיה שכלי כדוגמת התורה, ע"י שיעשה עצמו הפקר כמדבר, בסילוק עצמיותו ורשותו מכל וכל, ורק אז ביכלתו לקבל

במד"ר (א', ז') וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א', א'), למה במדבר סיני, מכאן שנו חכמים בג' דברים ניתנה התורה באש ובמים ובמדבר וכו' ולמה ניתנה בג' הדברים הללו אלא מה אלו חנם לכל באי העולם כך ד"ת חנם הם שנאמר (ישעי' נ"ה, א') הוי כל צמא לכו למים, ד"א ודיבר ה' אל משה במדבר סיני אלא כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני.

הקשה רבינו ה"ישמח ישראל" זי"ע שלכאורה הדבר אחר מהמדרש סותר לדבריו הראשונים, שהאין נקרא זה חנם אם צריך לעשות עצמו הפקר כמדבר, ובלעדי זה אינו זוכה לתורה וחכמה. ורבינו מביא את המדרש תנחומא (ו') שהנוסחא שם זה בלא דבר אחר, רק הכל הוא מאמר אחד עיי"ש.

ולחסידי דברי המדרש הוא, מבאר רבינו דענין חנם היה מה שאין צריך המקבל להוציא הוצאות ולשלם מחירה, והנותן אינו מחויב ליתן המתנה, זה נקרא חנם, וכאשר האדם צמא מאד למים ונפקחו עיניו ורואה באר מים חיים ושותה ממנו, הוא מרגיש חסדי הש"י שהזמין לו מים חיים חנם, ובלא טורחו ועבודתו ישתה לצמאו, כן אם האדם מבין שמצדו א"א להשיג שום השגה בתורה, רק מה שחננו ד' מתנת חנם הוא הדעת אבל מצד עצמו אין לו כלום, בבחינת סיהרא דלית לה מגרמה כלום (זוה"ק ח"א רמ"ט: ע"ש), וכמו"ש המחקרים כי גוף הלבנה היא רק חתיכה שחורה ולטושה ומקבלת אור מהשמש, אז בלי ספק לא יתגאה ח"ו בתורתו, ואז התורה שורה במקום נמוך. ואם אמנם כי לימוד התורה צריך הכנה וקדושה וטהרה, וכד"א (ירמי' ד', ג') נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים, כמו הזורע שחורש מקודם ומסיר כל האבנים והקוצים והפסולת שלא יתערבו בהזריעה, וגם החרישה מרכך העפר, כן

התורה בחנם, כדאיתא (עירובין נד). אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו תורה ניתנה לו במתנה, וזהו הוספת הד"א, 'כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, כי העצמיות והישיות מונע את קנין התורה. ובסגנון זה נראה הפירוש בדברי המד"ר (ש"ר כח, א) עלית למרום שבית שבי (תהלים סח, ט), יכול מפני ששבה אותה נטלה חנם ת"ל (שם) לקחת מתנות באדם, בלקיחה נתנה לו, יכול יהא חייב ליתן לו דמים ת"ל מתנות, במתנה נתנה לו, ודקדקו מה שייך לקיחה אצל השי"ת, לכאורה זה הוא דוקא באדם שהמוכר נוטל מחיר, ואיזה מחיר נוטל השי"ת מהאדם (עיין תפארת שמואל פרשה זו אות ב), ולפי האמור נראה המכוון, כי בודאי התורה ניתנה בחנם, בלי שום מחיר, כי מה יוכל האדם

ווארט

דרכי ואופני ההתקשרות

אך את מטה לוי לא תפקוד ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל (א', מ"ט). וברשי: "כדאי הוא לגיון של מלך להיות נמנה לבדו". בא וראה שהורו לנו כאן, שאף שקיימת מצות אהבת ישראל, לאהוב כל אחד ואחד מהם כנפשו, הרי שמעלת הת"ח הוא דבר נפרד בפני עצמו, כמ"ש (תנא דבי אליהו רבה פכ"ח) כשם שה' אוהב את ישראל ואוהב את הת"ח ביותר, ע"כ. כי הלויים מורים על אנשי המעלה, כמ"ש בזוה"ק (ח"ג - רכ"ד ב') כהנא מוהא, לוי לבא, גופא ישראל, ולפיכך נצטוו ישראל למנותם בפני עצמם. כי הנה מהות המנין מורה על החשיבות הכללית והפרטית של ישראל כמבואר, אלא שבסולם המעלות קיימות דרגות שונות, שהרי אמרו (שבת קי"ט ב') לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהשוונו קטן וגדול, שנאמר (ישעיה כ"ד, ב') והיה כעם ככהן, וכתוב בתריה: הבוק תבוק הארץ, וזהו הכונה במנין הלויים בפני עצמם, שלא נטעה לחשוב שכולם שווים.

(באר משה - או"רוב)

מרגניתא דיצחק פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

לע"נ הרה"ח ר' יצחק בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל נלב"ע ו' סיון תשע"ד

איש על דגלו באותות לבית אבותם (ב', ב'). מרגלא בפומיה דזקני ז"ל בענין הדגלים הכתובים בפסוק כאן, שכשהאדם תועה ומאבד את מקומו, בראותו את הדגל והאות יש ביכולתו לחזור ולשוב למקומו. וזהו איש על דגלו באותות, פי' ע"י הדגלים והאותות יכולים בני"י לשוב ולחזור לבית אבותם, אל מקור מחצבתם. (ב"ק אדמו"ר מכאילן שליט"א, אמרי קודש)

ויתלדו על משפחתם. הם נעשו במדבר כאנשים שנולדים מחדש, ולא היו כלל וכלל אותם אנשים מלפני כן. גם היו קשורים לה' יתברך ותלויים בעזרתו כתינוק הנולד הקשור אל אמו ואינו מסוגל לזוז בלעדי עזרתה, כדרך שאמר הכתוב: "נפשי כגמול עלי אמו" [תהלים קלא, ב] [שפת אמת]

כל פקודי הלויים... שנים ועשרים אלף. מה טעמו של דבר שהיה שבת לוי מועט במספרו מכל יתר השבטים? לפי שני ישראל, אשר סבלו ונתענו בשעבוד מצרים, היפרה והירבה אותם ה' יתברך שלא כדרך הטבע, ככתוב: "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ" (שמות א"ב). אבל שבת לוי, שלפי דברי חכמינו לא היה בשעבוד מצרים ולא עבד עבודת פרך, היתה איפוא ילדותו בדרך הטבע וברכת "כן ירבה וכן יפרוץ" לא חלה עליו. (רמב"ז)

"פקוד את בני לוי לבית אבותם למשפחתם כל זכר מנן חדש ומעלה תפקדם". אצל בני לוי אמרה התורה לפקדם מנן חודש ומעלה, ואילו אצל בני ישראל רק מגיל עשרים. מאידך גיסא, לא הוכשרו בני לוי לעבודה אלא החל מגיל שלושים שנה - בשונה מישראל שנחשב מגיל עשרים לגדול לכל דבריו. אלא יש לבאר כך, שאצל בני לוי שכל חשיבותם היא מחמת ייחוסם לכן אפשר למנותם ולפקדם כבר מגיל חודש, שכן אין זה תלוי ביגיעתו העצמית... מה שאין כן, אצל בני ישראל שכל חשיבותם היא מחמת עבודתם העצמית, לכן אי אפשר למנותם אלא מגיל בן עשרים. מאידך גיסא, מי שיש לו ייחוס יש עליו יותר תביעה לכן אינו ראוי לעבודה אלא מגיל שלושים שנה... (שואל ומשיב להרה"ג רבי יוסף שאול נתנון ז"ל רבה של העיר למברג)

כי אעשה כלה בכל הגויים אשר הדחתך שמה ואותך לא אעשה כלה (ירמיהו מ"ו - כ"ח). משל לרב גדול אחד, שנשאל פעם על ידי המלך כיצד תופסים אתם בשכליכם ובהבנתכם, כי המשיח לכשיבוא יוכל לכפות את מרותו על כל העולם כולו, כיצד יתכן שאדם אחד ויחיד יעמוד נגד טבעו של העולם, שאינו אוהב לקבל מרות? השיב לו הרב אדוני המלך, המתן כמה ימים ואשיב לך תשובה על תמיהתך, המלך הסכים לבקשה, ולאחר מספר ימים הגיע הרב לארמון המלך ובפיו היתה בקשה: האם תסכים אדוני המלך לקנות שבעים תרנגולים גדולים וחזקים, ובנוסף אליהם עוד תרנגול אחד

כל יוצאי צבא (ב', ב'). אמר הכתוב כן בכל פרטי המספר, לומר שלא היה אחד מכל הבאים לכלל המספר שלא היה ראוי לצאת בצבא, אלא כולן גיבורי כח, והוא אומרו 'כל' פי' כ"א מהם יוצא צבא. וזה נס שאינו באומות העולם שא"א שלא ימצא בכל המספרים שלהם אחד שאינו ראוי לצאת בצבא. (אור החיים)

במדבר סיני. איתא במד"ר (א', ז') למה במדבר מכאן שניתנה תורה בשלשה דברים. באש במים ובמדבר בו' ע"ש במדרש. כל איש ישראל שרוצה לקבל התורה מוכרח להיות לו השלושה דברים הנ"ל. כתוב והר ענן עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש, היינו שהשי"ת ירד עליו ע"י האש. כי האיש הישראלי שיש לו בתוכו האש, יורד עליו ההר סיני וה' שוכן עליו. אש הוא היראה מה, מים הוא האהבה לה', מדבר הוא הדיבור, הדיבור כולל שניהם, כי בקול לבד יש בו ג"כ מיא ואשא ורוחא, רוחא הוא הדיבור רוח ממללא. עם כולם היינו עם קול ודיבור שבהם קונים את התורה. וז"ש המדרש מוכרח להיות קודם הקול. מכאן שנתנה התורה בשלושה דברים הללו. לכן קורים זה הסדרה קודם שבועות שהיא הכנה לקבלת התורה. ואעפ"י שנאמר בתחילה קול ה' על המים, ואח"כ חוצב להבות ה'. ולמה אומר המדרש בהיפוך. רק זה אמרתי כמה פעמים שמזה העולם צריך להתחיל מלמטה מקודם. כמ"ש (ש"ה ש"ד, ט"ו) עורי צפון ובואי תימן. (בית אהרן, קארלין)

במד"ר (א', ב') משל לנשיא ברחו ממנו בני המדינה בו'. כי התורה היא שלימות הנבראים, וכפי מה שהנבראים חסרים בעיני עצמם ומקוין אל השלמה זוכים לתורה. ומאוד קשה לבעל בחירה להיות חסר בעיני עצמו כראוי ולכן ברחו בני מדינה. אבל מה שהוא כמדבר כמו שכתוב במדרש (שם א', ז') שאינו זוכה לתורה עד שנעשה הפקר כמדבר וזה היה הכנת בני"י קודם קבלת התורה שהגיעו לבחי' מדבר להיות ברור בעיניהם וגם לברר זה בכל הנבראים שיהיו מקוין אל השלמה כנ"ל. ובחי' זו נקראת מדבר שחפץ להיות נמשך אחר המנהיג אותו מלשון דָּבַר אחד לדור. (שפת אמת, גור)

איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא (א', ד'). ידוע גודל מעלת הצדיקים שהעיקר שלהם הוא בחי' הענוה והשפלות כמ"ש הלל (שמו"ר מ"ה, ה') הגבהתי הוא השפלותי, וכן מצינו באע"ה שאמר (בראשית י"ח, כ"ז) ואנכי עפר ואפר. וכן מדת כל הצדיקים לפי גודל מעלת השפלות כן מתרוממים ביתר שאת למעלה למעלה. וזהו הרמז בפסוק כאן, שכל מה שהאיש הוא 'למטה' מכל, כן הוא זוכה להתרומם 'למעלה' ראש לבית אבותיו הוא. (תפארת שלמה)

חזקנו קורא נא

לחזק ולעידוד לימים אלו

גודל וחשיבות הזמנים שאנו נמצאים בהם

נוכל לנהוג רק בדבר אחד מתוך שלושה דברים, ובעז"ה נרחיב לדבר על כך.

פתח דברינו יאיר עם מעשה צדיקים, אשר הרה"ק רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים זי"ע, בעל ספר "ייטב לב" מביא בספרו "רב טוב" (פ' תולדות) על הצורה של תפילה שהיתה בהתחדשות של הרה"ק "חווה מלובלין" זי"ע, וכך מביא בספרו המעשה: "ספרו לי שרבינו הקדוש מו"ה יעקב יצחק זללה"ה [החווה] מלובלין, בעודו בימי ילדותו היה מתפלל בכונה גדולה ומאריך [הרבה] פעם אחת שאלו אותו, מה זאת? ואמר להם: תדעו שקודם התפילה אני חושב מה שעבר - אין, והעתיד - עוד איננו, כי לא יודע אדם את עתו, ואין לי רק רגע זה שאני עומד בו, ועם לבבי אשיחה, שעל כל פנים ברגע זה, אהיה עבד נאמן להתפלל בכוננה..."

כידוע לכל אדם בעולם יש שלושה זמנים, היה הוה ויהיה, היה - זה מה שהיה, דהיינו זמנים שהיו ולא חוזרים עוד, הוה - זה הזמן העכשווי, דהיינו הרגעים שבו אדם נמצא בשעת מעשה, ויהיה - זה העתיד שהולך לבוא, דהיינו דברים שהולכים ליקרות, אבל לבינתיים הם עוד לא בעולם, אלא הם הולכים לבוא בבוא עתם. יש אנשים שאצליהם במחשבה כל השלושה דברים יחד, גם לחשוב על העבר על ההוה ועל העתיד, ויש כאלו שבוחרים לשים עיניהם על שנים מהשלושה דברים, ויש אנשים שדבקים רק בדבר אחד והוא ה'הוה', ואפילו ויהיו כאלו שיבחרו באחת מהם ולא הדבר שהביאנו לעיל, אבל ה'הוה' זה הדרך שאדם צריך לדבוק בה תמיד, ונבוא בהסבר מדוע. היה מעשה באדם בארה"ב שהציעו לו לקנות את אחת הרחובות הגדולים של מנהטן, ואז לפני כמה עשרות שנים, עלה הרחובות שם בגרושים, והוא היה צריך טלפון בכדי להתקשר למוכר שהוא רוצה לבוא ולקנות, אבל מה לעשות שיש בידו הכל חוץ מטלפון, שבאותם זמנים לא היה נמצא בכיסו של כל אחד

טלפון, אלא היה טלפון ציבורי שבו היה מכניסים קופיקה, ומדברים למשך כמה דקות, ואם היו רוצים לדבר עוד היו מוסיפים עוד כמה קופיקות. ולא היה בידו מה לעשות, והוא הפסיד במו ידו את העסקה הרווחית הזאת.

הוא מגיע לאחר כמה שנים, ורואה איך בונים באותו רחוב בנינים ושווקים ומקומות תורה ותפילה, וקשה לו לשמוע איך פורח ומשגשג המקום, ומביא בוודאי לבע"ב רווחים נאים ויפים. אבל מה לעשות

השבוע אנו רוצים לכתוב ולהאריך על עניין מאוד חשוב, והוא בהמשך לדברינו בשבוע שעבר (פרשת בהר בחוקות) שדיברנו על כח האמונה שיש בה להשפיע לאדם כל טוב ברוחניות ובגשמיות מן שמי שמיא, ואם חלילה פוגם באמונה בבורא כל עולמים שהוא הזן ומפרנס לכל, חלילה עוצר בידו ובנפשו את השפע הנזרם דרך הצינורות שמגיעים לאדם מהרבנו של עולם עד האדם החי עלי אדמות, ובכדי להחזיר את זה הוא חוזר ומאמין בקל חי, ואז הוא טורח את המקום ב"ה לחזור ולהחזיר לו את השפע כמקודם.

[ורצינו פה להבהיר בשער בת רבים על ההוספה בסוגריים המרובעות, לפיכך שאנשים מדברים ומפנים אצבע לכיוון האירועים שהיו בל"ג בעומר ביישוב מירון ובארץ ובגולה, שחלילה יחזור הנגיף לאחר כל זאת. ולפי דברינו שבכח האמונה אנחנו יכולים לשנות הכל לטובה, ו"כדאי היא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" וכן ידוע מאמר הרה"ק בעל ה"בית אהרן" מקארלין שאמר ש"מי שיש לו אמונה ברשב"י, יש לו חיזוק ברשב"י" הוי אומר שמי שיש לו אמונה ברשב"י ש"יכול לפטור את כל העולם כולו מן הדין" בוודאי שיהיה לו התחזקות, ורבי שמעון בר יוחאי יגן עליו ובעדיו להתברך בכל הברכות והישועות ובכל מילי דמיטב, ולכן אסור לדבר כך, כי חלילה מי שמדבר כך הוא פוגם באמונה בבורא כל עולמים, ובאמונה ברבי שמעון בר יוחאי זי"ע"א, ולכן צריך מאוד להיזהר בדברים היוצאים מן הפה, שהרי ידוע שברית כרותה לשפתיים. הביאנו כל זה, לאחר שהיו שחשבו שמוותר לעשות מצוות בלי שום זהירות מפני הירוס, שהרי אנחנו מאמינים שמאתו לא תצא הרעות, לכן הכל בסדר, אז לכן רצינו לומר שחלילה לנו לומר כן, אנחנו כיהודים, עם הנבחר, שזמינו לקבל את התורה בהר סיני, נצטוונו על "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" ובאמצע הכתוב מובא את התיבה 'מאוד' שיש להיזהר מאוד בכל האזהרות, ולשמור אל כל ההנחיות שמגיעים מהרשויות, למען נוכל להישמר ולהיות בריאים ושלמים].

נחזור לענייננו, השבוע אנו רוצים להרחיב ולדבר ככל אשר תשיג ידינו, על דבר שאנחנו צריכים לדבוק בה, שהוא כמעשה המקום ב"ה, וכידוע שיש ספר שלם "תומר דבורה" להסביר לנו את י"ג מידות של רחמים שיש לנו לעשות ולנהוג כמו הרבנו של עולם, ובדבר שנביא כדלהלן

נביא דברים חוצבים להבות אש של הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע"א אשר נותנים אור לדברים שכתבנו פה במאמר, וחילקנו את הדברים, למען אשר נבין בטוב טעם ודעת את דבריו, שגם נותנים לנו הכנה להג השבועות, זמן מתן תורתינו.

האדם צריך להיות תמיד בהכנעה, אמנם חייב שיהיה גם בשמחה וידבר ה' אל משה במדבר סיני כו'. נראה שהתורה מלמדת לאדם שיתנהג עצמו כי להיות שהתורה ניתנה בסיני למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול ונבזה בעיניו כדרך שעשה השי"ת ב"ה שמאס בהרים הגבוהים ובחר בהר סיני הנמוך מכולם, וזהו ביאור הכתוב 'במדבר סיני'. רק לזה צריך האדם שלא יתעצב, שמחמת גודל הכנעה יפול בעצבות, וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא ית'. לכן הזהירה התורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה כי אין השכינה שורה מתוך עצבות. וזהו 'באהל מועד' פי' שיכניס עצמו לאהל של מועד שהוא לשון שמחה, כי מועד הוא לשון יום טוב.

אל לו לאדם להסתכל על העבר שעשה נגד רצונו ית', אלא לחשוב כאילו נולד היום מחדש 'באחד לחודש השני', פי' ואם יאמר האדם, ואין אוכל לשמוח כיון שהרבותי לפשוע, ולזה אמרה תורה אעפ"כ יראה לעשות תשובה בשמחה ויתחזק עצמו לאמר הרי אני כאלו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה, וזה נקרא חידוש, כלומר שנתחדש כבריה חדשה.

ואם האדם עושה כן הוא זוכה ליציאת מצרים בפועל, היינו מהמיצרים שהיו לו וזהו 'באחד לחודש השני', כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים האחד ביום שנולד והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו. 'בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים' ג"כ על דרך הזה כי השי"ת ב"ה הוציאנו ממצרים, שהם היו הקליפות הגדולות, שבו היו שרונים במ"ט שערי טומאה, ותמיד כשאדם עושה תשובה על חטאיו הוא יוצא מהקליפה אל הקדושה ונקרא ג"כ יציאת מצרים. וזה נקרא 'בשנה השנית' כי העולם נקרא שנה כנזכר בספר יצירה, לומר שגם בשנה השנית פי' בעולם עכשיו ג"כ יש יציאת מצרים שנית והיינו בשעה שאדם עושה תשובה כנ"ל.

(פ"פ נועם אלימלך בפרשתנו)

לכן יש לנו להתחזק ולהיות בשמחה תמיד, ועם זה להיות בהכנעה, ואזי נזכה ליציאת מצרים בפועל ממש, ולהיות נקי מכל המ"ט שערי טומאה שהיו בארץ מצרים, ואז נהיה כדאים להביל התורה כנתינתה מסיני

השבוע אנו רוצים לכתוב ולהאריך על עניין מאוד חשוב, והוא בהמשך לדברינו בשבוע שעבר (פרשת בהר בחוקות) שדיברנו על כח האמונה שיש בה להשפיע לאדם כל טוב ברוחניות ובגשמיות מן שמי שמיא, ואם חלילה פוגם באמונה בבורא כל עולמים שהוא הזן ומפרנס לכל, חלילה עוצר בידו ובנפשו את השפע הנזרם דרך הצינורות שמגיעים לאדם מהרבנו של עולם עד האדם החי עלי אדמות, ובכדי להחזיר את זה הוא חוזר ומאמין בקל חי, ואז הוא טורח את המקום ב"ה לחזור ולהחזיר לו את השפע כמקודם.

[ורצינו פה להבהיר בשער בת רבים על ההוספה בסוגריים המרובעות, לפיכך שאנשים מדברים ומפנים אצבע לכיוון האירועים שהיו בל"ג בעומר ביישוב מירון ובארץ ובגולה, שחלילה יחזור הנגיף לאחר כל זאת. ולפי דברינו שבכח האמונה אנחנו יכולים לשנות הכל לטובה, ו"כדאי היא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" וכן ידוע מאמר הרה"ק בעל ה"בית אהרן" מקארלין שאמר ש"מי שיש לו אמונה ברשב"י, יש לו חיזוק ברשב"י" הוי אומר שמי שיש לו אמונה ברשב"י ש"יכול לפטור את כל העולם כולו מן הדין" בוודאי שיהיה לו התחזקות, ורבי שמעון בר יוחאי יגן עליו ובעדיו להתברך בכל הברכות והישועות ובכל מילי דמיטב, ולכן אסור לדבר כך, כי חלילה מי שמדבר כך הוא פוגם באמונה בבורא כל עולמים, ובאמונה ברבי שמעון בר יוחאי זי"ע"א, ולכן צריך מאוד להיזהר בדברים היוצאים מן הפה, שהרי ידוע שברית כרותה לשפתיים. הביאנו כל זה, לאחר שהיו שחשבו שמוותר לעשות מצוות בלי שום זהירות מפני הירוס, שהרי אנחנו מאמינים שמאתו לא תצא הרעות, לכן הכל בסדר, אז לכן רצינו לומר שחלילה לנו לומר כן, אנחנו כיהודים, עם הנבחר, שזמינו לקבל את התורה בהר סיני, נצטוונו על "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" ובאמצע הכתוב מובא את התיבה 'מאוד' שיש להיזהר מאוד בכל האזהרות, ולשמור אל כל ההנחיות שמגיעים מהרשויות, למען נוכל להישמר ולהיות בריאים ושלמים].

נחזור לענייננו, השבוע אנו רוצים להרחיב ולדבר ככל אשר תשיג ידינו, על דבר שאנחנו צריכים לדבוק בה, שהוא כמעשה המקום ב"ה, וכידוע שיש ספר שלם "תומר דבורה" להסביר לנו את י"ג מידות של רחמים שיש לנו לעשות ולנהוג כמו הרבנו של עולם, ובדבר שנביא כדלהלן

נביא דברים חוצבים להבות אש של הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע"א אשר נותנים אור לדברים שכתבנו פה במאמר, וחילקנו את הדברים, למען אשר נבין בטוב טעם ודעת את דבריו, שגם נותנים לנו הכנה להג השבועות, זמן מתן תורתינו.

האדם צריך להיות תמיד בהכנעה, אמנם חייב שיהיה גם בשמחה וידבר ה' אל משה במדבר סיני כו'. נראה שהתורה מלמדת לאדם שיתנהג עצמו כי להיות שהתורה ניתנה בסיני למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול ונבזה בעיניו כדרך שעשה השי"ת ב"ה שמאס בהרים הגבוהים ובחר בהר סיני הנמוך מכולם, וזהו ביאור הכתוב 'במדבר סיני'. רק לזה צריך האדם שלא יתעצב, שמחמת גודל הכנעה יפול בעצבות, וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא ית'. לכן הזהירה התורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה כי אין השכינה שורה מתוך עצבות. וזהו 'באהל מועד' פי' שיכניס עצמו לאהל של מועד שהוא לשון שמחה, כי מועד הוא לשון יום טוב.

אל לו לאדם להסתכל על העבר שעשה נגד רצונו ית', אלא לחשוב כאילו נולד היום מחדש 'באחד לחודש השני', פי' ואם יאמר האדם, ואין אוכל לשמוח כיון שהרבותי לפשוע, ולזה אמרה תורה אעפ"כ יראה לעשות תשובה בשמחה ויתחזק עצמו לאמר הרי אני כאלו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה, וזה נקרא חידוש, כלומר שנתחדש כבריה חדשה.

ואם האדם עושה כן הוא זוכה ליציאת מצרים בפועל, היינו מהמיצרים שהיו לו וזהו 'באחד לחודש השני', כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים האחד ביום שנולד והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו. 'בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים' ג"כ על דרך הזה כי השי"ת ב"ה הוציאנו ממצרים, שהם היו הקליפות הגדולות, שבו היו שרונים במ"ט שערי טומאה, ותמיד כשאדם עושה תשובה על חטאיו הוא יוצא מהקליפה אל הקדושה ונקרא ג"כ יציאת מצרים. וזה נקרא 'בשנה השנית' כי העולם נקרא שנה כנזכר בספר יצירה, לומר שגם בשנה השנית פי' בעולם עכשיו ג"כ יש יציאת מצרים שנית והיינו בשעה שאדם עושה תשובה כנ"ל.

לכן יש לנו להתחזק ולהיות בשמחה תמיד, ועם זה להיות בהכנעה, ואזי נזכה ליציאת מצרים בפועל ממש, ולהיות נקי מכל המ"ט שערי טומאה שהיו בארץ מצרים, ואז נהיה כדאים להביל התורה כנתינתה מסיני

שלא היה בידו שיחת טלפון בכדי לסכם על העסקה, וכך או כך שהוא נשאר בלא כלום.

קורא יקר! נעצור כאן במעשה, מעשה זה לא היה דמיון בעלמא, אלא היו הרבה שהציעו להם בכל מיני מקומות, כאלה וכאלה דברים שהיו בוודאי מביאים להם רווחים נאים, אבל הם לא גמרו על העסקה, מכל מיני סיבות שבעולם. אבל מה, יש לנו פה את המוסר השכל, לנו ובשבילנו, גם היום יש אנשים שמפסידים עסקות מכל מיני סיבות, אבל מה המוסר השכל שיש לנו ללמוד מאותם זמנים, שאם אדם ישב ויראה איך אותו עסק משגשג ופורח, ויכאב לו בלב על כך, זה לא יעזור לו כלום, כי העבר אין, ואם הוא יחשוב על העתיד בלעשות עסקות יפות בוודאי הוא יוכל גם להצליח בעזרהש"ת. אבל האמת הוא שלא על העבר ולא העתיד יש לו להסתכל, יש לו להסתכל על עכשיו, על הרגעים העכשויים, לנצל אותם, ולא חלילה וחס לזרוק אותם לטמיון עולם בלא לעשות כלום, ויעבור להבל וריק.

יש אחד בעולם שהוא יכול לחשוב על השלושה דברים יחד, רק אחד ומכלעדו אין, הרבנו של עולם שהוא מלוא כל הארץ כבודו, ומביט ובוחר כליות ולב, והוא, ורק הוא, כביכול, יכול לראות את העבר, לראות את ההווה, ולראות את העתיד שהולך לבוא, ורק הוא יכול לשפוט על כל הנעשה. אמנם אדם קרוץ מחומר איך יכול לחשוב ואפילו מעט על העבר או על העתיד, אלא יש לו לחשוב רק ורק על ההווה.

ואם ישאל השואל הרי לפי דברינו יש אנשים שעושים עסקאות ומציעים להם רווחים נאים ומכובדים שיגיעו בעוד כמה שנים, ולכאורה הם חושבים על העתיד, אז א"כ איך זה מותר? ובאמת, אם נתן לנו השי"ת כעת עסקה שיכולה להביא רווחים נאים ומכובדים, אם העסקה אמיתית, יש לו לסגור על העסקה, ולהתפלל ולבקש מרובן כל העולמים שיעזור לו שבעזרהש"ת הוא יוכל לראות את מה שהבטיחו לו כדת וכדין.

ובדמיון לכל אדם אשר נולד לו בשעה טובה ומוצלחת ילד, בן או בת, שגודל הילד הוא כבר מתחיל לחשוב על העתיד, גן או חידר, ישיבה או סמינר, וזה מחשבה על העתיד, אז א"כ עוד הפעם עולה לנו השאלה איך זה יכול להיות, אלא מה, אדם צריך לחשוב, ואפילו בכאלה מקרים למען שיגדל הילד במקום שקונים תורה והלכה, וחסידות, ויראת שמים, צריך לחשוב על העתיד, ועם כל זה להתפלל ולבקש מאבינו אב הרחמן שיזכו ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי התורה.

והנקודה הנכונה בענין שדברנו עד עתה במאמר זה לחשוב רק על ה'הווה' ולא על העבר ועל העתיד, שאם אדם יסתכל על העבר יכאב ליבו על מה שהפסיד, ועל העתיד רק רבונו של עולם יכול לצפות, רק מה, ופה אני רוצה להגיע לנקודה, שאדם צריך לעשות השתדלות שהוא יכול לעשות אותה כעת, ולא יחשוב יותר מדי, כי 'רבות מחשבות בלב איש' שיש הרבה מחשבות בלב איש לכאן או לכאן, אבל ממשיך הכתוב ואומר 'ועצת ה' היא תקום' רק עצת השי"ת זה יקום ויהיה. ולכן יש לנו לסמוך את עצמינו על רבונו של עולם, ואין לנו על מי לסמוך אלא על אבינו שבשמים.

וכעת יתפרש יפה המעשה צדיקים שהביאנו בתחילת המאמר מהרבי מולבלין ז"ע שמביא לנו דרך נכונה לעשות את המעשה אשר יעשון ואת הדרך אשר ידבוק בה האדם וייתב לו בעולם הזה, שבפרט בשעת התפילה לא לחשוב על עבר או על העתיד, אלא על הרגעים העכשויים שנוכל לנצל אותם, ולעשות בהם נחת רוח ליצרנו, ושלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד.

~*~

וכל זה קשור לענין האמונה והבטחון, רבותינו הקדושים דרשו שדבר ראשון שמלמדים את הילד בבואו ללמוד, את האותיות הא"ב, ואותיות א"ב זה א' אמונה וב' זה בטחון וג' זה גאולה, להורות לנו שמי שמאמין ובוטח בביתחון חזק ברבונו של עולם שהוא כל יכול, בוודאי יהיה לו גאולה בכלל ובפרט.

והנה אנחנו נמצאים בזמנים שב"ה הניגף הולך ומסתלק מכל מקום, ואדם יכול חלילה לחשוב ולהסתכל על העבר שהיה ולא הוא ניצל כראוי את אותם ימים שישב בבית ללא מעש, ומצפוני ליבו לא נותנים לו להמשיך ולזרום בחיים, והנה אנו מקרבים לקראת יום מתן תורתנו - חג השבועות, אם נתבונן מעט על כל עבר של בני ישראל, שהקב"ה

הוציא אותם ממצרים, קרע להם את הים, והעביר אותם במדבר בארץ לא זרועה, ללא לחם אומים, וירד להם מן מן השמים שנתן להם כל טעם שרצה החיך והפה ליהנות ממנו, נתן להם את יום השבת, וכל הזמנים הללו הם היו כמתאוננים, ואפילו כך הם זכו להיות עם הנבחר לקבל את התורה הקדושה בהר סיני.

וזה בפרשתינו "וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד" וכותב הרה"ק רבי אברהם דוב מאברוטש בעל הספה"ק "בת עין", ששכרם של ישראל שזכו לכך שהשכינה תהיה שורה עליהם, בזכות 'אוהל מועד' דהיינו בזכות האמונה והבטחון שהוכיחו בהליכתם אחרי השי"ת במדבר בארץ לא זרועה, וכמו שגומר הכתוב 'לצאתם מארץ מצרים'. וכן על זה הדרך כתב הרה"ק רבי יואל מסאטמר בע"ס "דברי יואל" ששכרם של ישראל הוא 'במדבר' דהיינו שהלכו אחרי הקב"ה במדבר בארץ לא זרועה, בכדי שיקבלו את התורה 'בהר סיני', ואם כי נותרו במדבר, עתידים הם בזכות זו להיכנס לארץ. ועוד כתב הרה"ק רבי משה מפשוורסק בעל "אור פני משה" שכאשר יעשה האדם את חשבון נפשו, כי יגיע זמן ועת בו עתיד הוא לשוב לעפרו 'מועד', אזי יוכל להיות עניו ושפל רוח ולעשות עצמו הפקר כמדבר 'במדבר סיני'. ועל הכתוב "באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים" כתב בעל ה"צמח צדיק" מויזניץ, זה שכל מעשיו הם בלתי לה' לבדו 'באחד' לשמו של הקב"ה שהוא יחיד ומיוחד, זוכה לצאת מכל המיצרים והמפריעים, וכמו שאומר הכתוב 'לצאתם מארץ מצרים'. וכן כתב בספר "דודאים בשדה" שכאשר זוכה להשתחרר מכל המיצרים לו לאדם, ומונעים ממנו לעבוד את קונו כראוי 'לצאתם מארץ מצרים', אזי חייבים לשנות את המעשים לגמרי, 'השנית', באופן שיהיו לרצונו ית'.

המורם מכל אלו הדברים שכתבנו, ושלקטנו מהספרים הקדושים [שהובאו בקצרה, והמעייין יעיין שם בהרחבה בדברים הקדושים והמאירים], הם הם נותנים לו את ההנכנה הראויה ליום קבלת התורה, שיש לו לתקן את העבר אבל לא לחשוב על כך יותר מדי, ולכך גם אנחנו סופרים מ"ט ימים ספירת העומר, שכל יום אנחנו מתעלים יותר ויותר ומזככים עצמינו, עד שזוכה להגיע ליום החמישים 'מלכות שבמלכות' ולקבל את התורה הקדושה. וזה גם עשו בני ישראל לאחר שהיו שקועים במ"ט שערי טומאה בארץ מצרים, ובכל יום מספירת העומר ניקו עצמם מעוד טומאה ועוד טומאה, עד שזכו וקיבלו את התורה שהם טהורים ונקיים מעל חטא ועון.

ומרן די דבשמיא יהא בעזרינו לחשוב תמיד על ה'הווה' על הרגעים העכשויים והנעלים שמגיעים לנו בבוא עתם, ושלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד, ונשמח בכל פעולותינו שיהיו למען לעשות נחת רוח ליצרנו ובוראנו, וזוכה לקבל את התורה, "אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד", ולקבל את כל ההשפעות טובות, ולהמשיך אותם ולהשפיע על עצמינו שישארו בליבנו לאורך ימים ושנים, וזוכה לקבל פני משיח צידקנו שיבוא ויגאלנו במהרה בגאולה השלימה, ומלכינו בראשנו, במהרה ובמינו אמן ואמן.

ב"ה, זמנים טובים באים לעם ישראל לאחר שהניגף הרע הזה שחולל הרבה מהפכות, ונפל חללים על ידו, וחולים מבריאים, ובריאים לא חולים, ממש להודות לה' על כל הטובות שעושה עימנו בכל עת, ובפרט על כל הזמן האחרון שראינו את יד ה' בכל דבר. זכינו להביא מעל גבי גיליון זה את המדור אשר נראה לעינינום "חזקנו קורא נא" להתחזק יחד במעשי צדיקים ובפנינים יקרים ונפלאים שליקטנו מצדיקים חסידים וישרים מעל במה זו.

רוצים אנו למען אשר ישאר ימים רבים, ויביא לחיזוק האמונה והבטחון בכל המצבים בחיים, רוצים אנו ללקט את כל המאמרים לפונדק אחד, אשר יתאגדו בחוברת אחת. לכן בקשתינו שטוחה אל כל הקוראים והמעיינים שהיו להם הערות או הארות על כל הנכתב במאמרים האלו, שאל ימנעו טוב, ויביאו את הדברים אל הדואר האלקוטני המופיע בסוף הגיליון, או בכתיבת הודעה אל מערכת הגיליון במכשירי "נדרים פלוס" בקופת ע"ש "עלון אשרי האישי".

ויהי רצון שזוכה תמיד לחזק - ולהתחזק, לעודד - ולהתעודד, לשמח - ולשמחה, ונשמע רק בשורות טובות, ישועות ונחמות.

פצועים וחבולים, השתרר שקט בחדר, על הרצפה שכבו העופות שבורי כנפיים ומרוטי נוצות, רק אז העז התרנגול הקטן להוציא ראשו מתחת לכסא, וראה שכל התרנגולים שכבו כואבים ונאנקים ואף אחד לא זז ממקומו, ואז מיד הגיע התרנגול למרכז החדר אשר שם היו גרגרי המזון, והחל לאכול מהם לתיאבון בלי שאף אחד יפריע לו. רואה אתה אדוני המלך אמר הרב למלך, התרנגול הזה משול למשיח, עתיד הקדוש ברוך הוא לסכסך את שבועים האומות זו בזו, כל אומה תכה בחבירתה עד זוב דם, ואז לכשיפלו האומות פצועות חבולות והמומות יבוא המשיח שאינו אלא אדם אחד ויגאל אותנו.

(תורת הפרשה)

קטן ורך? המלך נאות לבקשה זו, ומשהובאו העופות הורה הרב להכניסם לתוך חדר סגור, ושם להשאיר אותם משך יום שלם בלי מזון ובלי שתיה. חלף היום ולמחרת בבוקר פנה הרב עם המלך לחדר התרנגולים, בידיהם אחזו מזון עבור העופות, הם פתחו את הלון החדר והשליכו פנימה גרגרי מזון, ואז תיכף ומיד עשרות עופות מורעבים התנפלו על הגרגרים, ונערך מאבק קשה בין העופות, כל אחד דחף וניקף את רעהו, נוצות נמרטו ודם זב מגופותיהם של התרנגולים, בעוד התרנגולים פוצעים זה את זה, ניצב לו התרנגול הרך והקטן מן הצד, והוא העדיף להתרחק מהמערכה הניטשת, והסתתר בצלו של כסא שעמד בפינת החדר, אחר שכל התרנגולים היו

מעשי צדיקים

גדלות הנפש של הטבח הפשוט ובנו

שקנית? אולי לא היה כדאי לך לשלם בעבורו את כל הזהב ההוא? דע, שלולא קנית אותם היום, הייתי משליך אותם לים, כי עד כה לא מצאתי להם קונים וכבר נמאס עלי להסיעם באונייתי. לא רצה הטבח עוד להסתכל בפניו של רשע זה, וענה בקצרה: כדאי וכדאי היה לי.

מיד התחיל מטפל בחמלה רבה בפדויי השבי, להעבירם לחוף מבטחים, היה בדעתו לבקש ממושל העיר לשלוח חיילים לאסור את השודדים ולהעניש אותם, אולם ברגע שירד אחרון הניצולים ליבשה, הפליגה האונייה במהירות רבה ונעלמה מן העין. אח"כ הביאם אל ביתו, והתייחס אליהם כאל אחיו ואחיותיו, האכיל אותם והשקה אותם, ציוה לרחצם ולתת להם בגדים חדשים, ואף קרא לרופאים לרפא את החולים שביניהם, אחרי שנחו מעט, סיפרו לו שרב החובל והשודדים התנפלו על כפרם בלילה, הרסו את בתיהם וגזלו את רכושם ואתם לקחו בשבי, ימים רבים היו כלואים בבטן האונייה, בחושך וללא אויר צח, ולא קיבלו מזון אלא מעט לחם יבש ומים. הטבח המשיך לדאוג לכל מחסורם באהבה וברחמים.

יום אחד ראה בין היהודים הפדויים נערה עדינה וצנועה שמצא חן בעיניו, ולח אין אב ואם, אמר לו הטבח: יש לי בן, בחור מוכשר וטוב, הינשאי לו ויהיה ביתנו ביתך, ותחיי באושר, בעושר ובכבוד. השפילה הנערה את עיניה ולא ענתה, עצובה הייתה מאד, העושר לא חשוב בעיניה, אלא שלא העזה לסרב לאיש שהציל אותה ממוות בטוח.

אבל מן השמיים רצו, שמעשהו הטוב של הטבח יהיה שלם בתכלית השלמות, והעניינים התנהלו בכלל לא כפי שתכנן. לחתונת בנו שהוכנה ברוב פאר וחדר, הוזמנו כל יהודי העיר, עניים ועשירים, וגם פדויי השבי בתוכם, כולם באו לשמח את החתן ואת הכלה ולכבד את איש החסד, היהודי היקר והטוב ביום שמחתו.

לפני החופה התהלך הטבח בין האורחים, לכרסם ולשרתם, והנה ראה ביניהם בחור אחד, מאלה שהציל אותם מידי השודדים האכזרים, יושב בפניה כשעל פניו דוק של עצבות ובוכה בכי חרישי, מיד ניגש אליו ושאל אותו: מדוע אתה בוכה? הלא לשמוח אתנו הזמנתיך, האם חסר לך דבר מה ואוכל לעזור לך? בתחילה סירב הבחור לענות, אבל הטבח קרה לו לחדר מיוחד והפציר בו הרבה, ואז אמר הבחור באנחה: הכלה של בנך - כלתי הייתה, וכבר קרוב היה יום נישואינו, ואז באו השודדים ולקחו אותנו בשבי, איך אראה שהיא נשאית לאיש אחר ולא אבכה? נדהם הטבח ואמר: לא ידעתי על כך, וגם אתם לא גיליתם לי, מה נעשה עכשיו, ואחרי שתיקה ממושכת, שאל הטבח את הבחור: אולי מוכן אתה לוותר על כלתך ואני אעשיר אותך עושר רב? הבחור נענע ראשו בעצב ואמר: רוצה אני בכלתי יותר מכל עושר שבעולם, וידוע אני, שגם היא מעדיפה להיות בעוני ומחסור יחד איתי, אבל מה נוכל לעשות, הרי היא כעת כלתו של בנך, ואתה הרי הצלת אותנו ממוות, ולא נעשה דבר נגד רצונך. עמד הטבח מהורהר, אך אחר זמן לא רב ניגש לבנו החתן, קרא לו הצידה וסיפר לו את כל המעשה על החתן והכלה אשר נפרדו על ידי השודדים. אמר הבן: אבא, איני רוצה, שגם אנחנו נפריד ביניהם, די שהפרידו ביניהם השודדים. ענה הטבח כשדמעות בעיניו: בני היקר, גם אני חושב כך - נערוך מיד את נישואיהם, וישמחו כל האורחים הללו בשמחתם. וכך היה, הלכישו את הבחור בבגדי החתן, ועצבותו ועצב הכלה הפכו לשמחה רבה, ולא הסתפק הטבח במעשה גדול זה אלא גם דאג לפרנסת הזוג ברווח.

כששמעו חכמינו זכרונם לברכה את המעשה הזה, אמרו: איש זה זכה בחפץ היקר לו מכל יקר, ומה גדול שכרו בעבור המצוות הגדולות שקיים, ראוי הוא להיות בגן עדן יחד עם הצדיקים.

"אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב אלא מצוות ומעשים טובים", ע"י שנרבה נוכל להיכנס לחג השבועות בהכנה הראויה)

סיפור זה קרה לפני שנים רבות, טבח יהודי עשיר היה גר על שפת הים, בתחילה עני היה, אבל במשך הזמן התעשר, בנעוריו לא זכה ללמוד תורה אלא מעט, ולכן ידע רק להתפלל ולקרוא את פרשת השבוע ובספר התהילים, ובקושי הבין את מה שקרא. איש פשוט היה הטבח, אבל טוב לב עד מאד, בימי עשרו לא שכח את השנים שבהן היה עני ורעב ללחם, ולכן בכל ערב שבת חילק לעניי עירו חנם אין כסף בשר לכבוד שבת, וגם פיזר כסף רב לצדקה בין הנצרכים. חשוב היה האיש ונאמן גם בעיני מושל העיר ההיא, והוא נתן לו רשות לגבות בעבורו את המכס שהיה מגיע לו מן האוניות שנכנסו לנמל. כשבאה איזה אונייה לנמל, היה הטבח עולה על סיפונה ומקבל מידי רב החובל איזה חפץ ממטענה לפי בחירתו, חלק מהמכס שגבה היה צריך לתת למושל והיתר היה שלו, כשכר טרחתו, כך הלך האיש והתעשר מאד. פעם אחת באה אונייה לנמל, וכמנהגו עלה עליה הטבח לגבות את המכס, הראה לו רב החובל סחורות שונות, והטבח נטל מתוכן את המכס וכבר רצה לרדת לחוף, אלא שרב החובל הלך אחריו ולחש באוזנו: "האם תרצה לקנות מידי איזה חפץ שאסור לגלותו? אני מוכן למכור לך! ללחש וקרץ בעיניו כמו שאומר כבר תבין שעסק מיוחד במינו יש כאן". הסתכל בו הטבח בתימהון, לא האיש ולא העסק מצאו חן בעיניו, פרצוף פראי וערמוני לרב חובל זה, מה ירצה למכור לו? אולי סחורה גנובה או מזבחת? לא רצה הטבח לקנות ממנו, אך בכל זאת שאל מתוך סקרנות: מהו החפץ הזה? במה מדובר? ענה רב החובל, לא אומר לך, עד שתקנה אותה, ותיתן לי את הכסף מראש עוד לפני שתראה אותה, ואם לא תקנה את החפץ עכשיו, תיכף ומיד, לא אמכור לך עוד את החפץ לעולם.

הרהר הטבח בלבו: אולי בכל זאת כדאי לקנות, ואפילו רק כדי לראות מהו החפץ הזה שרב החובל מדבר עליו ברמזים בלבד? אולי לא יבקש הרבה בעדו? ובקול רם אמר: אם כן, אמור לי כמה כסף אתה דורש בעד החפץ ההוא, הבא ונשמע! לחש האיש: עשרת אלפים זהב! לא היה יכול הטבח להתגבר על סקרנותו ואמר: הראה לי את החפץ הזה ואתן לך את הזהב. הרגיש רב החובל שהטבח רוצה מאד לדעת את הסוד, ולכן ענה בקול תקיף: לא אמכור לך, אם לא תיתן לי עשרים אלף זהב. אז התעורר בטבח עוד יותר החשק לדעת מהו החפץ יקר הערך, והשיב בקוצר רוח: טוב, רק הראה לי ואתן לך. נעשה רב החובל צחוף עוד יותר, לא אראה לך ולא אתן לך, אלא אם תשלם לי ארבעים אלף זהב.

ראה הטבח שבכל פעם מעלה האיש החשוד הזה את המחיר בכפלים ואינו אומר לו מהו החפץ, ואינו מראה כלום, כבר רצה להפנות לו עורף וללכת לדרכו, אבל ליבו אמר לו, שהחפץ הזה צריך להיות חשוב מאד מאד, וכי בוודאי יתחרט אם לא יקנה אותו, עמד והסכים לשלם את כל הסכום העצום הזה. דרש רב החובל: קודם תיתן לי את הזהב, הסכים הטבח גם לזה, הלך לביתו והביא את הזהב שהיה חלק גדול מרכושו, ואחרי שמסרו לידי רב החובל, דרש בתוקף: כעת עליך להביא לי מיד את החפץ שקנית, צחק רב החובל צחוק זדוני וקרא: המתן בסבלנות כמה רגעים והחפץ יבוא אליך ברגליו, ובעודו צוחק ומתמוגג מנחת על המכירה המוצלחת, ירד מן הסיפון אל בטן האונייה.

לא עבר זמן רב והנה עלו משם בני אדם קרועי בגדים, מלוכלכים ומזנוחים, רזים וחלשים, בקושי עומדים על רגליהם, מאתיים נפש מישראל אנשים נשים וטף, שנשבו בידי רב החובל וחבורת שודדי הים שעמו באונייה, הטבח עמד במקומו ולא יכול היה לדבר מרוב תדהמה. רב החובל ניגש אליו ושוב קרץ בעיניו: האם מוצא חן בעיניך החפץ

והכינו את אשר יביאו - חג השבועות

לרגל שבת קודם חג השבועות - זמן מתן תורתנו, המציאנו כאן מאמר בענין של ההכנה העצמאית שלנו ליום הגדול והנכסף של חג מתן תורה מהר סיני, ובמיוחד התמקדנו על אשר בימי הספירה צריך אדם לקדש ולטהר עצמו מכל דבר גשמי, ולהיות רוחני כלו לה' כהכנה ליום מתן תורה מהר סיני. וכבר ידוע את אשר כתב בספד"ק "תפארת שמואל" זי"ע (מובא במאמרים לחג השבועות אות ד') ומובא בשם הרבי הזקן מווארק"י זי"ע שמה יעשה אדם ולא הכין עצמו כדבעי ליום הזה, והוא אנוס ודעתו שפילה על אשר אינו יכול לכונן בכוננות הראויות, אזי 'רחמניה פטריה' היינו שהשי"ת מעלה עליו כאילו כיוון בכל הכוננות הראויות, ובסוף דברי קדשו כתב כך, וכאן המקום להביא את מתקן לשונו הקדוש: "וזה שאמר ר"ע (סוף יומא) אשריכם ישראל לפני מי" אתם מטהרין, אשרי להאדם הזוכה לטהר עצמו לפני בוא יום החמישים, וזה לפני מי" גימטריא חמישים, אכן מי שלא זכה לזה שלא היה יכול לקדש ולטהר עצמו לפני יום החמישים, השי"ת ברוב רחמו וחסדיו מטהר ומקדש עבורו את יום החמישים ונעשה אצלו יום טוב, וזה "ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים". וידוע עוד מה גם שכתב אחד מהצדיקים שביאור הכתוב של "ומי מטהר אתכם" שהיום החמישים - יום חג השבועות, זה בעצמותו 'מטהר אתכם'. ודי למשכיל.

אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני, ואח"כ (במדבר א-ב') וידבר ה' במדבר סיני וגו' שאו את ראש כל עדית בני ישראל שלא זכו ליטול את התורה אלא בשביל היוחסין שלהן.

ומביא אד"ש שההכנה הראויה לקבלת התורה היא לעבור ולהתבונן ולהאזין את יחסו ויראה מעלת אבותיו, ויעשה אשר לו לא יבשו אבותיו מדרכיו וממעשיו, וכמו שכתב ברבינו יונה ז"ל, ואזי כך שיראה איזה בן גדולים הוא, ואיזה רעה עשה, ואיך חטא לאלוקים ולאבותיו כל הימים, ואם ח"ו לא יכיר מעלתו ומעלת אבותיו נקל יהיה בעיניו ללכת בדרכיו הפרוצות להגלות נגלות כאחד הנבלים למלאות תאוותו בחייו.

ובשעה שיראה זאת שנאיזה מצב שפל הוא נמצא, ע"י התבוננות זו, ישוב בתשובה מתוך קבלת עול מלכות שמים ועול תורה ומצוות.

כתב הרד"ק בעל ה"נתיבות שלום" זי"ע עפ"י מה דמצינו לענין תורה, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מות רח"ל (יומא עב); ועל שב"ק איתא בזוה"ק (אנו אומרים אותה בליל שב"ק בין קבלת שבת לתפילת מעריב) "כד עייל שבתא אידיה אתיחדת ואתפרשת מסטרא אחרא, וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולחו ערקין ואתעברו מינה, היינו שכל כוחות הקליפה בורחים ומסתלקים בשב"ק ונשאר רק כח הקדושה, ועד דלית שולטנא אחרא בכלוחו עלמין בר מינה, ולכך בשב"ק לא מצינו ענין לא זכה וכו', שאז הוא רק שלטון הקדושה ואין חשש כזה.

ועל כן זכינו שיו"ט "חג השבועות" יום קבלת התורה, נכנס לתוקפו עם יציאת השבת, כדי שנבוא קדם מלכא מנוקים ומזוככים מכל דבר רע, ולהיות כבדיה חדשה כמו תינוק שנוול, וע"י ההכנה הזאת, בוודאי שנזכה להרגיש את האורות והברקים שהיו אז בשעת שעלינו ששו ותחתונים עלו בקבלת התורה מסיני, ולקבל את התורה מחדש, באהבה ויראה, וכמו שפירש בספר "נתיבות שלום" על מה שאנחנו אומרים (בתפילת שחרית) "ואני תפילתי לך ה' עת רצון" שיהודי מבקש שלא יעבור עליו העת רצון של קבלת התורה והוא ישאר כמו שהיה, וחג השבועות לא יעבור עליו לריק חלילה, "אלוקים ברוב חסדך ענני באמת ישעך" שיזכה לקבלת התורה באהבה, ויהיה זה אצלו מנחה חדשה לה', דהיינו מנחה של התחדשות.

ויהא רעוא קמיה שמיא שנזכה לקבל את התורה מחדש, באהבה ויראה, וידוע מה שאומרים בשם אחד מהצדיקים על מאמר דוד המלך ע"ה בספר התהילים "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ", תחפץ זה לשון כלי, שאם יש לך התעוררות מיד צריך לשים זאת בכלי, שישמר לימים רבים, ונזכה לעסוק בתורה מתוך שמחה והרחבה, ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ולעבוד את ה' בלימוד התורה וקיומה, מתוך כל טוב סלה, אמן כן יהי רצון.

הרה"ק ר' משה מקוברין זי"ע פעם אמר על מה שאנו אומרים בתפילת השבת "תחילה למקראי קודש" שיהודי הרוצה להקרא אל הקדושה עליו להתחיל משב"ק.

וביותר כתב ב"באר מים חיים" (בפרשת נצבים מובא באריכות ועי"ש בהרחבה בדיבוריו הקי) אשר כל יו"ט יש לו את השבת שלפניו כן, שהשבת הזאת היא ההכנה ליו"ט, וכמו יוה"כ שיש לו את השבת שובה שלפניו כן, ואת חג הפסח שיש לו את השבת הגדול לפניו כן, וכן על זה הדרך, כך גם השבת שהיא קודם קבלת התורה, מגיעה האורות של חג הבעל"ט ואנו צריכים להכין עצמינו כדבעי ליום הגדול והנכסף לשעת מתן תורה מהר סיני.

וכן כתב ב"שפת אמת" אבל יותר מכך כתב, אנו אומרים "אלו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני" והביאור לזה הוא, שרק בזכות השבת קודש זכינו להתקרב אל הקדושה, לקבל את התורה מהר סיני, ובאמת השבת נתנה כהכנה למתן תורה, וכן כתוב: "וישבות העם ביום השביעי" ומשם נסעו להר סיני, וי"א בשבת עצמו "וי"א ביום ראשון אחר השבת, וע"י השבת זכו ישראל להיות ל'כאיש אחד בלב אחד' ולקבל את התורה מהבורא ית"ש. ועוד מביא שהתורה ניתנה בג' דברים באש במים במדבר, ומדבר הוא כביטול לבטל הכל להיות כמדבר רק לשמוע דבר ה', ויש בכל איש ישראל קצת מזה בכל שבת ששובת מכל המלאכות לכך הוא ההכנה אל התורה, וכנ"ל. והוא ענין שכתבו חז"ל שצריך לעבור השבת על הילד קודש שנכנס לברית מילה כמו כן בכלל ניתן השבת קודם שנכנסו בברית התורה בהר סיני. (שפת אמת, תרס"ד)

הוי ידוע את אשר כתבו בספרי רבותינו הקדושים על הכתוב "כאשר ירים האיש את קצה המטה יתרומם כל המטה", שהאדם החושב בדעתו שלא קידש וטיהר עצמו בימי הספירה, ואיך ייגש אל היום הזה, העצה היעודה היא להרים את קצה המטה - ביום האחרון, ואפילו בשעות האחרונות של ימי הספירה, לעצור ולהתבונן לקראת מה אנחנו מגיעים, ואזי יתרומם כל המטה, יתקן כל ימי הספירה, והוא דברי רבוה"ק בעל ה"תפארת שמואל" זי"ע לעיל.

וכאן זה המקום להביא מדברות קודשו, דברי אלוקים חיים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א (שדיבר בקדשו בשבת פרשת שחל להיות בערב חג השבועות תשע"ה) שמובא בספר הילקוט (במדבר תרפ"ד) בשעה שקיבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם הקב"ה פיהן ואמר להן הביאו לי ספר יוחסין שלכם כשם שבני מביאיך, לכך מנאם בראש הספר הזה אחר המצוות (ויקרא כ"ז, ל"ד)

עלון זה נתרם

כתובת מייל של מערכת הגליון
a13215113@gmail.com

הודעה משמחת

ב"ה, לכל המעוניין ניתן לתרום בעמדות "קהילות" וב"נדרים פלוס" הפרוסות בבתי כנסיות ברחבי הארץ והעולם ע"ש "עלון אשרי האיש"

או במספר טלפון ("קהילות"):

073-275-7000, ולהקיש קוד 8915

אין ניתן אכאם פהילוג אלמאם אים פינכס רחיקים אגלום אגלום אגלום
כלל אגלום

לע"נ

מרת מלכה בת הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה - נלב"ע ד' שבט תשע"ד ולע"נ הרב אברהם בן הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה נלב"ע ז' אדר תשע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק בן הרה"ח ר' משה אריה ז"ל נלב"ע בשבועות תשע"ד ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח רבי יוסף אלימלך בן הרה"ח רבי חיים אליעזר ז"ל נלב"ע י"א אלול תשע"ח ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלון להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבה"ח ישראל פינגנבוים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ג-540321 ע"ש ישראל בנימין פינגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.